

Generaldirektör Lena Söderberg
SGU
Box 670
751 28 Uppsala

Yrkande att SGU upphäver sina beslut den 3 oktober 2005 att utse Bunge, Fleringe och Bunge Stucks på norra Gotland som riksintresseområde för fyndigheter av mineral och material (kalk) enligt 3 kap 7 § miljöbalken
(En bilaga).

Svenska Botaniska Föreningen yrkar

* att SGU *upphäver* besluten den 3 oktober 2005 att peka ut områdena Bunge, Fleringe och Bunge Stucks på norra Gotland som riksintresseområde för fyndigheter av mineral och material **och**

* att SGU omgående och med förtur beslutar i frågan, så att resultatet föreligger, *innan* Mark- och miljööverdomstolen ska pröva Nordkalks resp SMA Minerals ansökning om täktverksamhet inom Natura 2000-området Bästeträsk på norra Gotland.

Regeringen beslutade den 31 augusti 2015 att anmäla Bästeträsk och dess omgivning till EU-kommissionen att ingå i det ekologiska nätverket Natura 2000-område. Beslutet överklagades i november 2015 av Nordkalk och SMA Mineral som begärde rättsprövning hos Högsta Förvaltningsdomstolen. I avvaktan på rättsprövningen beslöt Mark- och miljööverdomstolen, på de klagandens begäran, att vilandeförklara fortsatt prövning av bolagens täktansökningar.

Högsta förvaltningsdomstolen beslöt den 29 juni 2017 (bilaga) att avslå bolagens överklaganden och fastställde därmed Regeringens beslut den 31 augusti 2015. Miljöbalken (7 kap, 27 §) och Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken mm (1998:1252, 15 och 16 §§) föreskriver att skyddsarbetet av Natura 2000-område ska prioriteras, vilket även gäller för SGU. Mark- och miljööverdomstolen kommer nu att återuppta bolagens vilande täktansökningar för prövning.

SGU har den 22 juni 2015 beslutat om ”Nya kriterier för utpekande av områden av riksintresse för ämnen eller material”. I beslutet anges att om ”förutsättningar för utvinning inte längre finns, är detta ett skäl för SGU att se över riksintresseutpekandet. En sådan omprövning är något som vidtas om det finns sådana indikationer”. I och med att Regeringens anmälan av Bästeträsk till Natura 2000 står det klart att förutsättningar för utvinning av kalk inte föreligger i Bunge, Fleringe och Bunge Ducker. SGU bör följaktligen upphäva nämnda riksintressebeslut för fyndigheter av mineral och material.

Föreningen erinrar om att **SGU** den 3 oktober 2005 beslutade att peka ut kalkförekomsten Fleringe som riksintresse på norra Gotland, avgränsat av lantmäteriets fastighetsgräns. Texten är allmänt hållen och beskriver översiktligt och i svepande ordalag Gotlands geologi. Av beslutet framgår inte vad som motiverar att just detta område skulle vara av riksintresse. **SGUs** beslut 2005, att Fleringe är ett riksintresseområde med värdefulla ämnen och material, förnekas av **SGU** genom uttalandet i domen 2009 från Miljööverdomstolen, när SGU bekräftar Nordkalks påstående att brytvärd kalk inte finns på annan

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se

SVENSKA
BOTANISKA
FÖRENINGEN

plats på norra Gotland än Bunge (Bunge Ducker 1:64). SGUs uttalande i domstolen - strider mot SGUs beslut 2005 – och är inget misstag utan avsiktligt. Om riksintresseområdet Fleringe, beläget på norra Gotland på mark som ägs av Nordkalk, inte fyller SGUs krav har området medvetet på felaktig grund angetts som riksintresseområde och ska också av detta skäl upphävas.

SGU har 20 december 2010 skarpt kritiserats av JO (Målnr/Dnr 2009-6455) i detta ärende. ”Justitieombudsmannen, JO, som är svenska riksdagens ombud med uppdrag att fullgöra en laglighetsövervakning av myndigheter i riket, har riktat mycket skarp kritik mot SGU för dess handlande i detta ärende. I sitt utlåtande skriver JO, att ”SGU inte har hanterat myndighetens dubbla roller på ett korrekt sätt. Detta har undergrävt tilltron till myndighetens förmåga att agera som expertorgan och som företrädare av allmänna intressen”. JO:s utlåtande innebär att det är oklart, om den statliga myndigheten SGU, tillika avlönad uppdragstagare hos Nordkalk, företrätt statens eller Nordkalks intressen. SGU:s bedömning har, som JO skriver, utgjort ”ett synnerligen viktigt underlag vid domstolarnas bedömning av de geologiska och hydrologiska konsekvenserna av den sökta verksamheten”.

Föreningen konstaterar att SGUs handlande varit felaktigt men avsiktligt under många år, eftersom det är samme chefsperson inom SGU som beslutat fastställa riksintresset inom både Fleringe och Bunge och som företrätt och varit SGUs representant i Miljööverdomstolen. SGU har pekat ut en kalkfyndighet som inte förefaller vara nationellt viktig och inte fyller kraven för att vara ett riksintresse. SGU har inte stöd i lagen för ett sådant beslut. Riksintresset har följdverkningar av juridisk karaktär för samhället och enskilda och bör nu omgående elimineras av SGU.

Ett syfte med att besluta om riksintresseområde på Gotland har för SGU uppenbart varit att aktivt gynna och stödja näringen och enskilt företag. Miljöbalken, med hänvisning till naturresurslagstiftningen prop 1985/86:3, har som syfte att skapa *hushållningsaspekter för landets långsiktiga materialförsörjning* och anger specifikt att lagstiftningen *inte tar sikte på själva näringarna utan på de naturresurser som tas i anspråk av näringarna*.

SGU vet att myndigheten utöver ovan påtalade felaktigheter även lämnat oriktiga uppgifter till domstolar under åren 2009-2015. Varför har inte SGU på eget initiativ korrigerat felen, som resulterat i flera rättsvidriga domar (2009, 2012 och 2014)

Föreningen yrkar med hänvisning till ovanstående att besluten den 3 oktober 2005 att peka ut Bunge, Fleringe och Bunge Stucks på norra Gotland som riksintresseområde för fyndigheter av mineral och material ska upphävas. Detta bör ske, innan Mark- och miljööverdomstolen återupptar Nordkalks och SMA Minerals vilande täktansökningar för fortsatt prövning. Föreningen önskar snarast få del av SGUs beslut i frågan.

Vänliga hälsningar

Göran Mattiasson,
Vice ordförande.
Svenska Botaniska Föreningen.

Bilaga: Högsta förvaltningsdomstolens dom den 29 juni 2017 (endast som digital bilaga)
Kopia till: Naturvårdsverket, Registrator@naturvardsverket.se, Länsstyrelsen Gotland, gotland@lansstyrelsen.se Boverket registraturen@boverket.se

Svenska Botaniska Föreningen

Adress/Address
Norbyvägen 18A
SE-752 36 Uppsala
Sweden

Telefon/Telephone
Nat. 018 – 471 28 91
Int. 0046 - 18471 28 91

Website/ E-mail
www.svenskbotanik.se
info@svenskbotanik.se